

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Pariundi facilitas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

Atium irrepit, & universum mox occupat corpus. Quin authores sunt qui pro comperto tradant, Torpedinem hamo captam malum illud suum in lineam transmittere, inde per arundinem, moxq; in piscatoris brachium diffundi, quo protinus obtupestacto, venatio in irritum cedat. Si quando tamen piscibus aliis obvoluta contrahuntur è mari, torporè experti sunt multi quamprimun piscem virga tangere voluerint. Quare in Anconitano mari maxime cavent, ne rete in altum jactant, piscatoribus ea incommoda saepe subeuntibus. Quæ quidem vis torporem infundendi, cum non in appropinquatum tantum corpora, cominusve eam attingentium, verum è longinquo, vel si hasta, vel arundine tentetur, lacertos quantum libet validos cogat obtorpestere, pedes ad cursum velocissimos alliget, & obtupestaciat, argumentum dedit, ut hominem ignavia egregie præditum per hieroglyphicum ejns indicari commodissime posse plerique dicerent: quodque magis mirum est, pisces etiam quos attigerit, eodem torpore afficit, idque non in pisces tantum, sed in unumquodque animal præstari affirmat Plato, ita de Torpedine in Menone loquens: *ἡ γὰρ αὐτὴ τῶν αἰεὶ πλοσάροντα καὶ ἀπὸ μύρον βαρεῖν ποιεῖ*. Vehemens enim virus illud insuperabili frigore præditum, ubi duriorum aliquam materiam natum fuerit, quippe vel vimen, vel funem, illi pertinacius & copiosius adhærescit, circumfusumque aëra facilius contaminat, atque ita perreperit: non secus ac flamma ipsa per incensum silum vehementius transmeat, quam si cum torre jactetur. Sic & aqua fluvialis capite uno in eam declinato sensim ascendit, & totum denique madefacit: quod tamen in crassiori elemento sensim atque contanter fit, in aërio quam occyissime fieri contingit.

Torpedinis virus quantum.

DE REMORA. CAP. III.

Admirabilis est & Echeneis, qua nonnulli, ut indicat Aristoteles, utuntur ad judiciorum causas & amatoria veneficia, & quæ non ut Testudinis pes navigiis importatus traditatem navigationis interre dicitur, sed naves ipsas attacku solo sistere, ac veluti anchora infrænare: unde moræ aliquis injeçta nascitur hieroglyphicum.

IMPEDIMENTUM. CAP. IV.

Nam ea de causa impedimentum & objectam tardationem per eam significari prodiderunt, quod pisculus is, non majoris fere quam pedalis magnitudinis, Limacis magnæ similis navigia stare cogat, nullo suo labore, non retinendo, neq; alio modo quam adhærendo: infra enim carinæ applicitus pinnis, quas etiam tenues admodum habet, in transversum dilatatis, tantu roboris est ut ruant venti licet, diceret Plinius, & faviant procellæ, imperet furori, ac vires tantas compestat, quosq; non ulla interdum vincula, non anchoræ pondere irrevocabili factæ præstare queant, quantumlibet magnos ipse parvulus adeo infrænet impetus & mundi rabiem domet. Echeneidi nomē à tenendis navibus inditum: unde etiam Epigrammaticarii quidam veteres anchoram Echeneida vocitarunt, Latini Remoram dixerunt. Hujus habita impedimenti ratione Plautus ait. *Nam quid illa me tam diutius remorantur remeligenes?* eo enim nomine Remoram appellat. Locū citat Festus ex Patina comædia.

Hoc à Trebio Nigro Plin. lib. 9. c. 25. Hac omnia que sequuntur sumpta sunt à Plin. lib. 9. c. 25. Εχηνεις απο το εχου βαβου vel εχουει εχουε quod here ut nobis ibid. Plin.

SALUS. CAP. V.

Mutianus Muricem appellat, qui navem à Periandro Gnidum missam cum mandatis, pueri nobiles castrarentur, tandem in medio mari retardarit, donec Principem sceleris pœnituisset, ac alia, quæ decretum abrogarent, mandata prævenissent, remque eo probari testimonio quod ejus piscis conclulæ, Veneri Gnidix dicatæ, facti memoriam diutissime propagarint.

PARIUNDI FACILITAS. CAP. VI.

Sunt qui ex pisculo hoc pariundi facilitatem significari dicunt: quod exemptus aquis, saleque duratus, in eum u-

art dolens salbens sum sive leuans.

sum asservetur, ut gravidis alligatus partus facilitate juvet, unde ἀδινολύοντα, quasi ἀδινά λύνει
 eum appellaverit Græci. Non abs re vero me facturum existimo, si calumniam obiectam Plinio, quod
 Aristotelem arguerit imperitia sustulero; simulque præstantes hos authores quos librariorum imperi-
 tia commisit, conciliavero. Locus est apud Plinium de Remora: *Pedes eum habere arbitratu Ari-*
stoteles, ita posita pinnarum similitudine. Sedenim, apud Aristotelem, unde locus hic de historia ani-
 malium libr. 2. cap. 14. desumptus est, non ita habetur, quin eorum is errore arguit, qui pedes eum
 habere prodiderunt, quibus omnino caret, sed quoniam pinnas habet pedibus similes, hinc ita
 pedibus instare videatur. Sed cur non ipsa Aristotelis verba ponamus? Ἰσθίου δὲ ἰχθύου τὸ πᾶν περὶ τῶν
 ὀκαλῶσι πυνες ἔχοντι δα. Paulo autem intra: ὅσον δὲ ἐπιόφασιν ἔχον πύδας, ἔσθιν ἔχων, ἀδινά λύνει
 ὡς τὰς πλέγυγας ὁμοίαι ἔχειν ποσὶ. Sed quoniam impium propemodum est credere Plinium
 Aristotelis verba ad verbum pene transferentem, quod præ omnium oculis erat, inficiatum esse aut
 authorem immerito vellicasse, crediderim ego dictionem Aristotelis subdititiam & adulteram
 esse: fuisse tamen in alicujus codicis margine notatam à quopiam, qui Pliniana verba Aristotelis
 eadem agnoscebat, ut ita lectores admoneret, Plinium ex Aristotele illa decerpisse: postea vero li-
 brariorum imperitia intertextam eam locutionem, ut pleraque id genus alia toto opere detrahuntur.
 Legamus igitur cum Aristotele Plinium conciliantes; *Pedes eum habere nonnulli arbitrantur,*
cum minime habeat, sed ita videri propter pinnas, quæ sunt pedibus similes. Cui sententiæ mez, ipso, u-
 numquemque peritum virum procliviter accessurum.

Conciliatio
Plinii cum
Aristotele.

Magnani-
mum Em-
mum mor-
bum comi-
stiam.

DE ANTHIA. CAP. VII.

Plutarchus eo libello quo diserit, utrum aquatica, an terrestria animalia magis prudentia
 sent, quem piscem Homerus ἱερὸν, id est, Sacrum appellavit, Anthiam esse videtur opinari. Eu-
 stathius tamen ἱερὸν, magnum interpretatur, ut ἱερὸν ἰσθίου, & ἱερὸν Ἰππληλίου, cui Athenæus etiam
 accedit. Alii ἀφρονὴ καὶ ἱερὸν, hoc est, emeritum exponunt, veluti sacrum Bovem dicimus, quia
 à jugo in posterum dimissus. Cæterum Homerus eo versu qui legitur, ἰ. π.

ἰς ὀπιηθε Φοῖς

In procurente ut quisquam

Πέτρῃ Ἰππὶ περὶ ἑλλήνι καθήλωθ' ἱερὸν ἰσθίου

Cauti sedens salso sacrum de gurgite piscem

Ἐκ πάνθ' οἱ θύραζε λινα καὶ οἶνο π γαλκῶ

Extrahit aratis hamis, linosq; prehensum,

sacrum ideo piscem appellasse videtur, quod maritima omnia fuerint antiquitus sacra, & piscari re-
 ligiosum esset: veluti Ulyssis focii non nisi magna fame coacti ad piscationem confugiunt: ita enim
 Homerus,

Ἄλλ' ὅτι δὴ πρὸς γ' ἐξέφθη ἦν ἅπαντα,

Sed postquam in ritibus penus est exhausta maris

καὶ δὴ ἀζελω ἐφέπεπον ἀλητιόντες ἀνάγκη

Quarere venatu visum coguntur iniquum,

Ἰχθύς ὀρνίθας π Φίλας, ὁ, τιχεῖρας ἱκοῖτο

Piscesq; volucresq; manus quo incidere posses,

Ἰναμπλοῖς ἀγκύρισιον, ἐτείρε ἦ γαστήρα λιμός.

Incurvis captant hamis, vis namq; adgehæi

Imperiosa famis.

Huc & Theocritum citant Berenice, Leucum piscem appellasse Sacrum. Eratosthenes putat Cleo-
 sophrin potius Sacrum appellari, & hoc ajunt sentire Galatea Callimachum. Theocritianus piscator
 aureum, quem cepisse somniaverat, piscem Neptuno charissimum esse religiosissime veretur. Sed
 multi Elopem, nonnulli Pompilum dicunt. Et Delphinum etiam Sacrum volunt. Plinius Planos o-
 mnes sacros existimari autumat. Utcumque tamen authores alii atque alii taveant, bona eorum
 pars in Anthiam consentiunt, rarum inventu piscem, frequentiore tamen circa Pamphiliam, de
 quo habito raritatis ratione dixerit Martialis Epigrammaticus:

Ad palatinas acipenseræ mittite mensas,

Ambrosius ornent muncna mea dapes.

Quem sane inter selectiores cibos ponit M. Tullius Tusculanis, neque non libro De sinitibus bonorum &
 malorum. Neque sum nescius, qui reperitur in Arethusa fonte, alium forma esse, & alia de causa sacrum.
 Cur vero tam multa super Anthia quaerimus, ea fuit causa, quod hieroglyphicum ejus significa-

Et in Cheli-
donis insu-
la, Plin. l. 9.
c. 59.

